

Dosarul nr. 2r-270/22

2-21027311-01-2r-24052022

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud.: S. Ghercavii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: L. Pruteanu, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

DECIZIE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Gordaș Igor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Gordaș împotriva Puterii Judecătorești a Republicii Moldova, în persoana Sistemului Național Unic, constituit din 506 judecători cu statut identic și componența sa: Curtea de Apel Bălți, judecătorii Alexandru Gheorghieș, Aurelia Toderaș și Eugeniu Bejenaru, cu privire la constatarea faptului neadmiterii accesului la justiție și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Gordaș Igor împotriva hotărârii din 26 octombrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a ț ă :

La 22 februarie 2021, Igor Gordaș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Puterii Judecătorești a Republicii Moldova, în persoana Sistemului Național Unic, constituit din 506 judecători cu statut identic și componența sa: Curtea de Apel Bălți, judecătorii Alexandru Gheorghieș, Aurelia Toderaș și Eugeniu Bejenaru, solicitând constatarea încălcării drepturilor sale de acces la justiție și contestare, interzicerea continuării încălcării drepturilor sale, restabilirea situației existente până la încălcarea drepturilor sale, repararea prejudiciului moral în mărime de 50000, 00 lei și recunoașterea nulă a deciziei nr. 3r-63/20 din 04 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș împotriva Puterii Judecătorești a Republicii Moldova, în persoana Sistemului Național Unic, constituit din 506 judecători, titulari cu statut și componență identică: judecătorii Alexandru Gheorghieș, Aurelia Toderaș și Eugeniu Bejenaru, care activează în Curtea de Apel Bălți cu privire la constatarea faptului neadmiterii accesului la justiție și încasarea prejudiciului moral.

La 26 noiembrie 2021, Igor Gordaș a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 26 octombrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând casarea acesteia, emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 05 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a transmis Curții Supreme de Justiție cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș împotriva Puterii Judecătorești a Republicii Moldova, în persoana Sistemului Național Unic, constituit din 506 judecători, titulari cu statut și componență identică: judecătorii Alexandru Gheorghieș, Aurelia Toderaș și Eugeniu Bejenaru, care activează în Curtea de Apel Bălți cu privire la constatarea faptului neadmiterii accesului la justiție și încasarea prejudiciului moral, la cererea de apel formulată de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 26 octombrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, pentru soluționarea chestiunii strămutării cauzei la o altă instanță.

Prin încheierea din 26 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Gordaș împotriva Puterii Judecătorești a Republicii Moldova, în persoana Sistemului Național Unic, 4 constituit din 506 judecători cu statut identic și componența sa: Curtea de Apel Bălți, judecătorii Alexandru Gheorghieș, Aurelia Toderaș și Eugeniu Bejenaru, cu privire la constatarea faptului neadmiterii accesului la justiție și repararea prejudiciului moral a fost strămutată la Curtea de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de apel depusă de Gordaș Igor împotriva hotărârii din 26 octombrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 16 martie 2022, Gordaș Igor, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea în termen a apelului.

În motivarea recursului Gordaș Igor a invocat că, cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2022 nu este de acord, deoarece hotărârea din 26 octombrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost pronunțată în lipsa acestuia.

A invocat că dispozitivul hotărârii din 26 octombrie 2021 l-a recepționat la 28 octombrie 2021, iar cererea de apel a depus-o la data de 26 noiembrie 2021, fiind respectat termenul de declararea a apelului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa lui Gordaș Igor la 15 februarie 2022 (f.d. 89) iar la materialele dosarului lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia.

Astfel, recursul declarat la 16 martie 2022, este în termen.

La 24 mai 2022 în adresa Curții de Apel Bălți a fost expediată copia recursului declarat de Gordaș Igor, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 101), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 26 octombrie 2021 Judecătoria Bălți, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Gordaș Igor.

Nefiind de acord cu hotărârea pronunțată, la 26 noiembrie 2021, Gordaș Igor a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 26 octombrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Ca urmare, prin încheierea din 08 februarie 2022, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a restituit cererea de apel depusă de Gordaș Igor împotriva hotărârii din 26 octombrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Gordaș Igor, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din CPC, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din CPC.

Or, după cum rezultă din actele cauzei, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 26 octombrie 2021, iar cererea de apel (nemotivată și netimbrată) a fost depusă de către Gorgaș Igor la 26 noiembrie 2021, pe când termenul-limită de depunere a apelului a expirat la 25 noiembrie 2021 inclusiv (joi).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că apelul a fost depus de către Gordaș Igor peste termenul legal de atac, însă apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din CPC, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal. Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din CPC, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, Gordaș Igor, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuia să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege. Or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelantul să înainteze personal această solicitare.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Se reține că Gordaș Igor a cunoscut că pe rolul Judecătorei Bălți, sediul Central, se află spre examinare prezenta cauză civilă, fapt ce se confirmă prin actele cauzei, participând activ în ședințele de judecată, fiind prezent în ședința de judecată din 25 octombrie 2021 unde au avut dezbaterile judiciare, ședința fiind amânată pentru deliberare pentru data de 26 octombrie 2021, ora 08:10 (f.d.60), ședință de judecată la care apelantul Gordaș Igor nu s-a prezentat, nu a comunicat motivele neprezentării.

Prin urmare, Gordaș Igor urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligat să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv la cererea căruia a fost inițiat și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege.

Mai mult ca atât, Judecătoria Bălți, sediul Central a expediat la data de 26 octombrie 2021 dispozitivul hotărârii la adresa de domiciliu a lui Gordaș Igor: mun. Bălți str. Bulgară 148, ap. 2 (f.d. 63).

Nu pot fi reținut argumentul lui Gordaș Igor invocat în cererea de recurs precum că hotărârea primei instanțe a fost pronunțată în lipsa acestuia, deoarece indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut de art. 362 din CPC, curge *de la data pronunțării dispozitivului hotărârii*, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data comunicării acestuia sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Colegiul reține, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi

ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Gordaș Igor.

Se menține încheierea din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Gordaș împotriva Puterii Judecătorești a Republicii Moldova, în persoana Sistemului Național Unic, constituit din 506 judecători cu statut identic și componența sa: Curtea de Apel Bălți, judecătorii Alexandru Gheorghieș, Aurelia Toderaș și Eugeniu Bejenaru, cu privire la constatarea faptului neadmiterii accesului la justiție și repararea prejudiciului moral,

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic